

עד בע"ז כביכול ר"ל]: מצד הדרגא דתלמוד (תורה) 34
בלבד – יכול להיות שיחסר בתכלית הביטול, עד 35
שיהי' מקום להרגש דמציאות עד אלקייא, עד לענין 36
ד"לי יאורי ואני עשיתיני" בדקות דקות – אע"פ 37
שיהודי לומד ומבין תורה, ומתאחד עמה, עד שהתורה 38
נקראת על שמו⁷³, ולכן "רב שמחל על כבודו כבודו 39
מחול" כי התורה "דילי" הוא⁷⁴. משא"כ מצד הדרגא 40
דמעשה (מלשון כ"פ) – ה"ה בתכלית הביטול ומסירת 41
נפש, כי אינו מרגיש לגמרי מעלות ועניני עצמו, רק 42
הקבלת עול לקיים את המעשה⁷⁵. 43

וע"י "ויגש אליו יהודה" הוא הכניס את הכח 44
דתכלית הביטול גם ביוסף (תלמוד) 76 – שיהי' לימוד 45
התורה לשמה, מתוך מסירת נפש⁷⁷, לא לשם שום דבר 46
(אפילו לא עוה"ב), אלא עבודה מתוך אהבה – 47
"שתהא נפשו קשורה באהבת ה' ונמצא שוגה בה 48
תמיד" (כמבואר ברמב"ם סוף וחזרתם ה' תשובה)⁷⁸. 49
ויש לומר שלכן "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף 50
להורות לפניו גשנה": דוקא הביטול דיהודה יש לו את 51
הכח לעשות את מצרים למקום תורה, ולבטל סו"ס גם 52
את הע"ז דמצרים במצרים, לגלות שם אחדותו ית', 53
"וידעו הגויים כי אני ה'" (כמ"ש בהפטורה). 54

ולכן לע"ל יתעלה יהודה, למעלה יותר מיוסף, כי 55
אז יתגלה מעלתו (מעשה גדול)⁷⁹ – כאמור בהפטורה 56
דפ' ויגש: "הנה אני לוקח את עץ יוסף גו' ונתתי עליו 57
את עץ יהודה", "ומלך אחד יהי' לכולם גו' ועבדי 58
דוד⁷⁹ מלך עליהם גו' ודוד עבדי⁷⁹ נשיא להם לעולם". 59

(73) ע"ז יט, א.

(74) קידושין לב, סע"א.

(75) ראה המשך תרס"ו ע' תקכט, בביאור מעלת מעשה על תלמוד, דמעלת התלמוד הוא בענין הגילויים, ומעלת המעשה הוא שע"י קיום המצוות דוקא הוא המשכת העצמות.

(76) ראה המשך תרס"ו שם שע"י עסק התורה בקבעומ"ש יש בו גם המעלה של מעשה המצוות (המשכת העצמות).

(77) ולהעיר שע"ז שהרב מחל על כבודו (כיון שתורה דילי הוא) – הנה נוסף להביטול שבזה עצמו, ה"ה משיב את האבידה (שע"פ דין חכם שאינו לפי כבודו אינו חייב בזה – ב"מ כט, ב במשנה. רמב"ם הל' גזילה ואבידה פ"א ה"ג. טושו"ע חו"מ סרס"ג ס"א), שהשבת אבידה (בעבודה ורחנית) היא ע"י מסירת נפש, כמובן מביאור בחסידות (לקו"ת פינחס עו, ריש ע"ב. ובכ"מ) במאחז"ל (חגיגה ד, רע"א) "איזהו שוטה המאבד מה שנותנים לו", שמאבד בחי' מ"ה (נפש האלקית שלו) שנותנים לו מלמעלה, והתיקון על זה (השבת אבידה) הוא ע"י מסירת נפש (מסירת מ"ה שבנפשו). ולהעיר מלקו"ת שם, ששמירת הניצוץ האלקי (בחי' מ"ה) שלא יאבד כו', נעשה ע"י לימוד התורה.

(78) פרק הנשירי דהל' תשובה – וי"ל שזה מרמז על שלימות (עשרה הוא מספר השלם) דעבודת התשובה – לשמה, מתוך ביטול אמיתי ומסירת נפש.

(79) ומייחס משיח לדוד (אף שמלך המשיח הוא רק מבית דוד) –

1 שהעבודה זרה דמצרים היתה לא רק באופן ד"קרו לי'
2 אלקא דאלקייא"⁶⁶, אלא כמו שפרעה אמר "לי יאורי
3 ואני עשיתיני"⁶⁷ (שלכן לכל לראש היתה מכת דם –
4 "הלקה את יראתם"⁶⁸).

5 ויובן בהקדים הביאור למה העבודה ד"ויגש"
6 (אחדות) נפעלה דוקא ע"י יהודה:

7 יהודה (מלשון "הפעם אודה את ה'") מורה על
8 העבודה דביטול והודאה, העבודה דמסירת נפש. וזה
9 התבטא בכך ש"ויגש אליו יהודה", שיהודה הי' בטל
10 וטפל ליוסף (ונזקק אליו), נוסף ע"ז שהגשתו היתה
11 מסירות נפש עבור בנימין.

12 וכמבואר בכ"מ⁶⁹, הענין ברוחניות, שיוסף הוא
13 דרגת המשפיע ויהודה דרגת המקבל שצריך לקבל
14 (בזמן הזה) את השפעתו מהמשפיע. ובעבודה⁷⁰: יוסף
15 הוא תלמוד, ויהודה הוא מעשה, ובזמן הזה תלמוד
16 גדול, גדול תלמוד שמביא לידי מעשה⁷¹. ולכן "ויגש
17 אליו יהודה", בהיותו למטה ממנו, בכדי לקבל מיוסף.

18 אבל דוקא ע"י ביטול (יהודה) נפעל שלימות ענין
19 האחדות (ויגש), ביטול הגוף אל הנפש ("להגבי'
20 ולהעלות הנפש על הגוף"³²); ולכן הביטול דיהודה
21 (עובדי ה' בגופם⁷²) ליוסף (עובדי ה' בנשמתם⁷²)
22 הביא את ההתאחדות ("ויגש") ביניהם.

23 והביטול בתכלית נותן גם את הכח לגלות את
24 אחדותו ית' בעולם בשלימות, שכל העולם יהי' בטל
25 לה' אחד, עד שזה נתן את הכח גם לשבור ולבטל
26 העבודה זרה במצרים (היפך האחדות בתכלית),
27 משא"כ ע"י דרגת יוסף מצ"ע (גילוי אלקות מלמעלה
28 למטה), לא שוברים לגמרי, אלא נשאר מקום ש"אדמת
29 הכהנים לא קנה".

30 והביאור בזה – בדרגות יהודה ויוסף דקדושה
31 [כידוע ששרש כל הענינים בעולם, אפילו ע"ז כביכול,
32 הוא בתורה וקדושה, אלא שלאחרי ריבוי, צמצומים
33 ופרסאות, השתלשלות כו' ה"ז נשתלשל למטה מטה,

(66) סוף מנחות.

(67) יחזקאל כט, ג. וראה תניא ספכ"ב. סה"מ תש"ד ע' 91. לקו"ש

חכ"א ע' 40 הערה 33.

(68) פרש"י וארא ז, יז.

(69) דרושי חסידות פרשתנו ד"ה ויגש – בתו"א, תו"ח ואוה"ת. ובארוכה – ד"ה הנ"ל תרס"ח (המשך תרס"ו ע' תפח ואילך. ע' תקלד). וראה גם ד"ה הנ"ל תרס"ו. עת"ר. תש"ד. תשל"ו (קונטרס ה' טבת שנה זו), וש"נ.

(70) ראה אוה"ת ר"פ ויגש. המשך תרס"ו שם ע' תקלד. ד"ה ועבדי דוד תרצ"ט. ועוד.

(71) קידושין מ, ב.

(72) המשך תרס"ו שם ע' תפח.